

የዲያስፖራ ፖለቲካና ጽንፈኝነት

ክፍል አንድ
ገረመው

ትግራይ አንላይን April 19, 2014

መግቢያ

በተለያዩ ምክንያቶች ከሀገራቸው የወጡ ዲያስፖራ ኢትዮጵያውያን ተሰደው ከሚኖሩበት ሀገር ባህልና ወግ ራሳቸውን አለማምደው፤ ሰላማዊ ህይወት ፈጥረው ወልደው እና ከብደው እንደሚኖሩ ይታወቃል። ከእነዚህ ብዙኃኑ እትብታቸው ከተቀበረበት አገርና ማኅበረሰብ ጋር ሰላማዊ ግንኙነት አላቸው።

በአገር ቤትም ዲያስፖራ የሚለው አባባል ሀገርኛ ሆኖ ዲያስፖራ ሰፈር፤ ዲያስፖራ አዳባባይ ወዘተ የሚሉ ሥያሜዎች የተለመዱ ሆነዋል። መንግሥትም ለዚህ የአገር ክፋይና ኅብረተሰብ ክፍል ሁኔታዎች ይመቻቹለት ዘንድ የዲያስፖራ ፖሊሲ ማውጣቱን ሰምተናል። ሁሉም ነገር መልካም ይመስላል። በርካታ የዲያስፖራ ቤተሰቦች ከትናንቱ የሽኩቻ ታሪክ ወጥተው አዲስ ራዕይ ተላብሰው በመውጣት የባዶነት መንፈስ አሸንፈዋል።

ዲያስፖራ ኢትዮጵያውያን በአገራቸው የፖለቲካ እና ማህበራዊ እንቅስቃሴዎች በቻሉት አቅም እየተሳተፉ ቢሆንም ቅሉ ዲያስፖራው ሕብረተሰብ ከአገሩ ጋር ያለውን ሰላማዊ ግንኙነት ለማደፍረስ አንዳንድ የፖለቲካ ቡድኖች ሲሞክሩ ይታያሉ።

በዲያስፖራ አካባቢ በቅራኔ ተወልደው ቅራኔ የማስፋፋት አባዜ የተጫናቸው ወገኖች በሁለቱ ጫፍ ሆነው ገመዱን ለመበጠስ ወጥረው ጉተታውን ተያይዘውታል። ሆኖም ዲያስፖራው ረዥም የፖለቲካ ታሪክ ተሞክሮ ያለው በመሆኑ በጥቂት ፅንፈኞች ጩኸት የሚደናገጥ እንዳልሆነ በተለያዩ አጋጣሚዎች አሳይቷል።

ባለፉት ሀያ ዓመታት የፅንፈኛ ፖለቲካ አንድ እርምጃ አለመሄዱም ይህን ያረጋግጣል። እንዲያ ካላችሁ የዲያስፖራ ፖለቲካ የተበላ ቁማር የሚሉት ዓይነት ብሂል ሆኗል። ዲያስፖራው ኢትዮጵያዊ ከአገሩ አድባር ጋር ያለውን ሰላማዊ ትስስር አጠናክሮ ለመቀጠልና በፖለቲካውም አስተዋፅኦ ለማድረግ ከፈለገ የራሱን ታሪክ መለስ ብሎ መገምገም አለበት።

ዲያስፖራው ወደ ፖለቲካ ተጎትቶ በገባበት አጋጣሚ ሁሉ ትልቅ ስሕተት ሲፈፀም ይታያል። የዲያስፖራ የፖለቲካ ዝንፈት ጦስ ከራሱ አልፎ ለሕዝቦችም የተረፈበት የታሪክ አጋጣሚ ብዙ ነው። የማንኛውም አገር ፖለቲካ ከዕቃ ዕቃ ጨዋታ ይለያል። በቀጣይ አዲስ ነገር ለማየትና ሚናውን ለማስተካከል ይችላል ዘንድ በግምገማ መጀመር አለበት። ጉዳዩ ራስን መጠየቅ እና መመርመር ይጠይቃል። ራሱን ለመመርመር ያልፈቀደ ግለሰብ እና ቡድን ደግሞ በሰው መንገድ ላይ መቆም የለበትም። የዲያስፖራ የፖለቲካ ተሳትፎ እስካሁን ያለውን ድክመትና ጥንካሬዎችን ግልፅ ማድረግ ይጠይቃል።

የኢትዮጵያ የዲያስፖራ ሕብረተሰብ በአገሩ የፖለቲካ ሂደት የመሳተፍና ድጋፍ የመስጠት ሙሉ ሙብቱ የተጠበቀ ነው። በዲያስፖራው የተፈጠረው አቅም በአገራችን ሁለንተናዊ እንቅስቃሴ ላይ ይውል ዘንድ ሁኔታዎች መመቻቸት አለባቸው። ይህን ለማሳካት በዲያስፖራው መካከል የፖለቲካ ዲያሎግ ማካሄድ ይጠይቃል።

በዲያስፖራው ዘንድ የሚካሄደው የፖለቲካ ዲያሎግ በግል አመለካከት እና በአገራዊ የጋራ ጉዳዮች ላይ ያለውን አንድነትና ልዩነት የተሻለ ግንዛቤ በመፍጠር በአሁኑ ወቅት ያለውን መደበላለቅ ከተቻለ ማስወገድ ካልተቻለ ደግሞ ለመቀነስ ይረዳል።

አንዳንድ ቡድኖችና ግለሰቦች በመንግሥትና በአገር መካከል ያለውን ልዩነትና አንድነት በተመከለተ ግልፅነት እንደሚጎድላቸው ከተግባራቸው ማየት ይቻላል። ገዥውን ፓርቲ ሲቃወሙ በአገራችን ዘላቂ ጥቅም ላይ ጉዳት ሲያደርሱ ይታያል።

በዲያስፖራው መካከል የሚካሄደው የፖለቲካ ዲያሎግ ይህንን ነገር ለማስወገድ ይጠቅማል። በማንኛውም ቦታ፣ ጊዜና ርዕስ ጉዳይ ላይ የሚካሄዱ ውይይቶች የመቻቻልና የዴሞክራሲያዊ እኩልነት መርሆዎችን የተከተሉ መሆን አለባቸው።

ከፅንፈኞች ጋር የፖለቲካ ዲያሎግ ማካሄድ ስለመቻሉ እርግጠኛ መሆን አይቻልም። ፅንፈኞች የግለሰቦች ነፃነት እና መቻቻል የሚለው ነገር የሚዋጥላቸው አይደለም። ይህም ሆኖ ዴሞክራቶች ተስፋ ቆርጠው ስለማያውቁ ፅንፈኞችን በፖለቲካው መድረክ ለማሸነፍ የፖለቲካው ውይይት ቀጣይ መሆን አለበት። በፖለቲካው ሂደት ቁምነገሩ የመቻቻል እሴት ልዩነቶችን በሰላማዊ ውይይት እያስታረቁ ማስኬድ በመሆኑ ከዲያሎግ ማዕድ ጥሰው የሄዱትን ፅንፈኞች እግር በግር ተከትሎ የፖለቲካ ድንክዬዎች መሆናቸውን ማሳየት ያስፈልጋል።

የዚህ ፅሁፍ ዓላማ በዲያስፖራው አካባቢ የፖለቲካ ውይይት በማቀጣጠል ዲያስፖራው ከአገሩ ጋር ያለውን ሰላማዊ ግንኙነት ለማጠናከር ነው። በዲያስፖራው የፖለቲካ ሱታፌ ታሪክ ሂደት ላይ እልባት ያላገኙ መሠረታዊ ጥያቄዎችን አንስቶ የሀሳብ ፍጭት ማካሄድ ተገቢ ነው። ተዘውትረው ከሚነሱና እስካሁን መግባባት ካልተደረሰባቸው ጉዳዮች መካከል አንዱና ዋናው የዲያስፖራው የፖለቲካ ተሳትፎ የውኃ ልክ፣ ቁመትና ወርድ በማወቅ መስመር የማበጀት ጉዳይ ነው።

ከአገር ቤት ርቆ በባዕድ አገር የሚኖር ኢትዮጵያዊ በአገሩ ፖለቲካ የመሳተፍ ሙብቱ የተጠበቀ ቢሆንም ደብረ ብርሃን ወይም ድሬዳዋ እንዳለው ዜጋ እኩል የፖለቲካ ተሳትፎ ለማድረግ ርቀት ይገድበዋል። ከአገር ቤት እየራቀ በሄደ ቁጥርም ከዕለታዊ ፖለቲካ መነጠሉ ነገራዊ ሁኔታ አይቀሬ ነው።

የአሁኑ ዲያስፖራ እነዚህን ሁለት ተቃርኖዎች አቻችሎ ለማስኬድ የግድ የተሳትፎው ልኬት ላይ ግንዛቤ መያዝ አለበት። የስደት ዓለም ደራሲ፣ ፖለቲከኛ፣ ከያኒ ውሎ አድሮ እየቀዘቀዘ የመሄድ ተግዳሮት ይገጥመዋል። ከዲያስፖራ የፖለቲካ ተሳትፎ ታሪክ በመነሳት በባዕድ አገር የተቋቋሙ የፖለቲካ ቡድኖች እና በነሱ የተቀረቡ የፖለቲካ ፓርቲዎች በአገራችን የለውጥ መሣሪያ ሆነው የማገልገል ዕድላቸው ምን ያህል ነው? የሚለው ጉዳይ ራሱን የቻለ ሌላ ጥያቄ ነው። በአገራችን የተከሰቱ ለውጦች የተገኙት በአገር ቤት በሕዝብ መሀል በተወለዱ ድርጅቶች ነው። በዲያስፖራ የተመሩ ወይም የዲያስፖራ ጫና ያላቸው ቡድኖች በአገራችን የፖለቲካ ሂደት የነበራቸውን ሚና ገለልተኛ ሆኖ ትክክለኛ ብያኔ ለመስጠት ጥረት መደረግ አለበት።

ይህ ፅሁፍ በዲያስፖራ የተቋቋሙ የፖለቲካ ቡድኖች በአገራችን ባለው ሂደት ላይ አሉታዊ ተፅዕኖ የነበራቸው መሆኑን በመጠቆም የአገር ቤት ፖለቲካ ከዲያስፖራ ጫና ነፃ መሆን እንዳለበት

ይጠቁማል። የዲያስፖራው ሚና ከደጋፊነት ያለፈ የመሪነትና ውሳኔ የመስጠት ኃላፊነት ለመሸከም ሁኔታው የማይፈቅድለት መሆኑን ታሪክን በማጣቀስ መፈተሽ ይቻላል።

የኢትዮጵያ ዲያስፖራ የፖለቲካ ተሳትፎ ታሪክ ሰፊ ነው። የባለሙያ ጥናትና ምርምርም ይጠይቃል። ቢሆንም ከየራሳችን ልምድ እና ተሞክሮ አንፃር አንዳንድ ነጥቦች ማስቀመጥ ይቻላል። የኢትዮጵያ ዲያስፖራ የፖለቲካ ስታፌ የተጀመረው ከ1960ቹ የተማሪዎች ትግል ጋር ተያይዞ ነበር። በውጭ አገራት ለትምህርት የተላኩ ወጣቶች በአገር ቤት ሲቀጣጠል የነበረው የፖለቲካ ትግል አካል በመሆን መንቀሳቀስ ጀመሩ። በአሜሪካ፣ በአውሮፓ የኢትዮጵያ ተማሪዎች ማህበራት አቋቁመው የተሟሟቀ የፖለቲካ ትግል አካሂደዋል።

በአገር ቤት ተማሪዎች ያነሷዎቸውን መፈክሮች በመቀበል አስተጋብተዋል። በውጭ የነበሩ የተማሪዎች ማህበራት ከፖለቲካ ፓርቲ ባልተናነሰ የትግል መድረክ ሆነው አገልግለዋል። የተለያዩ መፅሔቶችን በማሳተም የርእዮተ ዓለም ትግል ተካሂዷል፤ “ቻለንጅ” በመሳሰሉ መፅሔቶች ጥናታዊ ፅሁፎች እና ትንታኔዎች ቀርበዋል።

በዚህም ሂደት ቀስ በቀስ በተማሪዎች መካከል የፖለቲካ ልዩነት ተከሰተ። የፖለቲካ ትግሉ እየተጠናከረ ሲሄድ አንዳንድ ምሁራንና ተማሪዎች ተጠራርተው ህቡዕ የፖለቲካ ቡድን ማቋቋማቸው ሲሰማ የነበረውን ልዩነት ይበልጥ አጠዘው። ይህ ክስተት በተማሪው መካከል ቁምና ጥርጣሬ ፈጠረ። በመጀመሪያ መኪሶን የተባለ ድርጅት በህቡዕ ሲመሰረት ቆይቶም የኢሕአፓ አስኳል የሆነው ድርጅት በአውሮፓ ተመሰረተ። የዲያስፖራ ተማሪዎች በሁለት በመከፈል ወደ አልሆነ ትንቅንቅ ገቡ።

በየከተማውና በየማህበሩ አንዱ ሌላውን ያሳድድ ያዘ። በሁለቱም ድርጅቶች መካከል የነበረው ልዩነትም ለብዙ ወገን ግራ አጋባ። የፓርቲዎቹ ድርሃናት እንዳስነበቡን የልዩነቱ ምክንያት በአገር ቤት በነበረው የፖለቲካ ቅራኔ አረዳድና አፈታት ላይ ነበር። ሆኖም አሁን መለስ ብለን ስናየው ሁለቱም ድርጅቶች የአገር ቤቱን ሁኔታ በአግባቡ ለመረዳት ሁኔታው የሚፈቅድላቸው አልነበረም።

የአዲሱ ዘመን ሲያከትም የፖለቲካ ቡድኖች ቁምና ፀብ ሰንቀው አገር ቤት ገቡ። አገር ቤት እንደገቡም ቁምና ልዩነቱን ለማስፋፋት ቻሉ። መኪሶን ከደርግ ጋር በግልፅ ሲያብር ኢሕአፓም ሁለቱንም በእኩል ጠላትነት ፈርጆ ተፋለመ። ደርግም ቅራኔውን በመጠቀም በአሸናፊነት ወጣ። በሁለቱ የፖለቲካ ቡድኖች መካከል የተፈጠረውን ልዩነት ተከትሎ የተከሰተው አደጋ የዛሬው ትውልድ ድጋሚ ሊመለከተው ይገባል።

በመጀመሪያ እነዚህ ቡድኖች የተመሰረቱት በውጭ አገራት በመሆኑ በአገር ቤት የነበረውን ነባራዊ ሁኔታ ውጭ ሀገር ሆነው ለመተንተን የሚያስችል መረጃ አልነበራቸውም። ሁለተኛ ፓርቲዎቹ ግለሰቦች በመጠራራት የፈጠሯቸው እንጂ በሕዝባዊ ተሳትፎና ድጋፍ የታጀቡ አልነበሩም። የልሂቃን የፖለቲካ ቡድኖች ነበሩ። ሦስተኛ በመካከላቸው የነበረውን የፖለቲካ ልዩነት በመቻቻል ለመፍታት የሚያስችል አቅም አልነበራቸውም። በፖለቲካ ቡድኖች መካከል ተፈጥሮ በነበረው ክፍፍልም ከውጭ የተመለሱ ታጋዮች ተፅዕኖ ፈጥረው ነበር። በዲያስፖራ የተቀመረ የፖለቲካ ፕሮግራም ለአገር ቤት የፖለቲካ ትግል መሳሪያ ሆኖ እንዲያገለግል ነባራዊ ሁኔታው አይፈቅድም ነበር። ከዚህ የታሪክ ዘመን የምንማረው ትልቁ ቁምነገር ለአገር ቤት የለውጥ ፖለቲካ አገር በቀልና አገር በቀል ብቻ መሆን ያለበት መሆኑን ነው። በሁለቱ ፓርቲዎች መካከል የተፈጠረው ፀብ የተጀመረው በውጭ አገር መሆኑን አንርሳ። በሁለቱ ፓርቲዎች መካከል በተፈጠረው ቁምና

ጥላቻ ምክንያት ወደ እርስ በእርስ መጠፋፋት አመራ። “ቀይ ሽብር” የሚባለውን የፖለቲካ ቃል ማድመጥ ጀመርን። በውድ ወንድሞቻችን ላይ “ቀይ ሽብር” የሚል ማሕተም አረፈባቸው።

በመጨረሻም ሁለቱም ፓርቲዎች የደርግ ሰለባ ሆኑ። ከጥቂት የድርጅቶች መሪዎች በስተቀር ሁሉም አላስፈላጊ የህይወታቸው ዋጋ ከፈሉ። የኢትዮጵያ የፖለቲካ ባህል ላይም ቁምና ቁርሾ ተተክለ። ደርግም በምሥራቅ አፍሪካ የማይቀመስ ኋይል መሆኑን በማመን “አድህርያንን ብቻ ሳይሆን ተፈጥሮንም ጭምር እንቆጣጠራለን” የሚል መፈክር አስተጋባ። የደርግ ሥርዓት ውድቀት እየተቃረበ በመጣበት ወቅት በዲያስፖራው አካባቢ የፖለቲካ ጫጫታ ተፈጠረ። ኮብላይ የደርግ መኮንኖች እና የኢህፓ መሪዎች ከቆራጡ መሪዎችን ጋር ወደፊት እያሉ ጉሮሮዎቻቸው እስኪነቃ ድረስ እንዳልጮሁ ሁሉ ደርሰው የዴሞክራሲ ካባ ለመላበስ ሞከሩ።

በዚህ ከተካኑት መካከልም እንደ ኮሎኔል ጎሹ ወልዴ የመሳሰሉት አዲስ ጉልበት ይዘው ከዋሽንግተን ነጋሪት እየጎሰሙ በነፃ አውጭነት አዲስ አበባ ለመመለስ ይዘቱ ጀመር። የኢትዮጵያ ዋና ችግር ደርግ ሳይሆን ሊቀመንበሩ ኮሎኔል መንግሥቱ እንደሆኑ በመቀስቀስ የቀዶ ጥገና ፖለቲካ እንዲካሄድ መፈንቅለ መንግሥት ሰበኩ።

በአገር ቤት ሽንፈቱ እየተቃረበ መምጣቱን የተመለከቱ የጦር መኮንኖችም ያልተሳካ መፈንቅለ መንግሥት አካሄዱ። ይህ ከመሆኑ በፊት ኢሕአዴግ ከፍተኛ ወታደራዊ ድሎችን በማስመዘገብ ትግራይን በሙሉ በመቆጣጠር “ወደ መሀል ግባ” እያለ ደርግን እየነዳ ወደ አዲስ አበባ ገሰገሰ። ይህን የተመለከቱ የዲያስፖራ ልሂቃንና ኮብላይ መኮንኖች ኢሕአዴግን ቀድመው አዲስ አበባ ለመግባት ተራወጡ።

ደርግም ቢሆን ዕድሜው እያጠረ መሆኑን ተገንዝቦ ዕድሜውን ሊያስቀጥል ይችላል ብሎ የገመተውን “የአንድነት ኃይሎች ግንባር” ለመፍጠር መዘጋጀቱን በይፋ አወጀ። ይህ ሽንፈት የወለደው የፖለቲካ አጀንዳ ለእነ ጎሹ ወልዴ የልብ ልብ ሰጣቸው። ባገኙት አጋጣሚ ሁሉ ኢሕአዴግ ከደርግ የባሰ ነው በማለት የፀረ ዴሞክራሲ ኃይሎችን ለማሰባሰብ ሞከሩ። አገር ወዳድ ወገኖችም በየከተማው ፎረምቸውና የመሳሰሉትን ስብሰቦች በመፍጠርና በመደራጀት ቀልባቸውን ለፖለቲካ ሰጡ።

ኢሕአዴግ አዲስ አበባን በቅርብ ርቀት እያካበበ በመጣበት ወቅት የደርግ መኮንኖች፣ የአፄው ዘመን አዛውንቶች፣ የኢሕአፓና የመኢሶን ቅሪቶች ኢዴኃቅ የሚል ሕብረት ፈጥረው አንዴ ቶሮንቶ ሌላ ጊዜ ሌላ ቦታ እየተሰባሰቡ የአገራችን የመጪው ዘመን ፖለቲካ መሪዎች ለመሆን ቃጣቸው። በዚህ ወቅትም አገራችን ከደርግ ተገላገለች።

አገሪቱን የተረከበው ኢሕአዴግ በርዕሰ ከተማይቱ ሠላም ለማስፈን ጊዜ አልወሰደበትም። የደርግ መሪዎችም ከየቤታቸው ተኮልኩለው እጃቸውን ሰጡ። በዲያስፖራ ዙሪያ የነበሩት ዴሞክራቶችም የኢሕአዴግን ሠላማዊ ጥሪ ተቀብለው በሽግግሩ ዘመን ለመሳተፍ አገር ቤት ገቡ። ይህ ሲሆን የዲያስፖራ ፅንፈኞች ለሌላ የጦርነት አዙሪት ዝግጅት ጀመሩ። የተካሄደው ፖለቲካዊ ለውጥ ማሕበራዊ ሽግሽግ አስከተለ። የቀድሞ ልሂቃን የነበራቸው ማሕበራዊ ቦታ ለመልቀቅ ተገደዱ።

የዲያስፖራው ፅንፈኞች አገር ቤት ቶሎ ለመግባት የነበራቸው ተስፋ እየራቀ ሲሄድ እነ ጎሹ ወልዴ ከፖለቲካው ዓለም ተሰናበቱ። ጎሹ ወልዴ ፖለቲካውን ሲለቅ ኢሕአዴግ ያበላሸውን ፖለቲካ ለማስተካከል እንደማይቻል በመግለፅ ነበር። ጎሹ ወልዴ የፖለቲካ ብልሽት ሲል የብሔር፣ ብሔረሰቦች እና ሕዝቦች እኩልነት ላይ የተመሰረተ ሥርዓት ግንባታ ማለቱ ነበር።

ሌሎች ፅንፈኞች ግን የፖለቲካቸውን ዕድሜ ለማስቀጠል የፖለቲካ ድርጅቶች፣ መፅሔቶች፣ ጋዜጦች፣ ራዲዮ ጣቢያዎች ፈጥረው ተንቀሳቀሱ። በአገር ቤት በተጀመረው የፌዴራል ዲሞክራሲ የፖለቲካ ሥርዓት በመጀመሪያ የእምቧይ ካብ ይመስላቸው ነበር። ሆኖም የሥርዓቱ ተቀባይነት እየተጠናከረ ሲመጣ እነዚህ መረን የለቀቁ ወገኖች ገዥ ፓርቲው ላይ ብቻ ሳይሆን በሕዝቦች ላይ ይሳለቁ ያዙ። የቀድሞ ልሂቃን የተጀመረው ዲሞክራሲ ቃር...ቃር አላቸው። ይህ ሲሆን በተለያዩ ስም የተደራጁ የፖለቲካ ቡድኖች በፓሪስ በሰላምና በእርቅ ስም መሰባሰብ ጀመሩ። በፓሪስ የሰላምና የእርቅ ጉባኤ የተገኙ ቡድኖች ባለፉት 40 ዓመታት በፖለቲካው መድረክ የተሸነፉ ግለሰቦች ጥርቅም ነበሩ።

በዚህ ጉባኤ ከአገር ቤት የደቡብ ሕብረት እና ሌሎች ጥቃቅን ቡድኖች ተገኙ። ይህ በአገር ቤት የፖለቲካ ሂደት የተወለዱ ድርጅቶች በዲያስፖራ ቡድኖች ተፅዕኖ እንዲወድቁ ዕድል ፈጠረ። በቀጣዩኛ ዓመታት በአገራችን በተካሄዱ የፖለቲካ ሂደቶች ራሱን የቻለ ተግዳሮት ሆነ። ሽርክናው በአገር ሰላምና ፀጥታ ላይ ሥጋት ፈጠረ። አጋጣሚው የዲያስፖራ ፅንፈኞች በአገር ቤት ቼ! የሚሉት ፈረስ ፈጠረላቸው።

በአገራችን የዲሞክራሲ ሥርዓት ግንባታ ከተሰበረ በኋላ የፖለቲካ ፓርቲዎች እና ነፃ ሚዲያ የአገራችን የፖለቲካ ሥርዓት አካል ሆኑ። ሁለተኛ ዜጋ የነበሩ ብሔር፣ ብሔረሰቦችና ሕዝቦች የዲሞክራሲ ሥርዓት ዋልታና ማገር ሆኑ። የፌዴራል የፖለቲካ ሥርዓት ልዩነትን በአንድነት የሚያስተናግድ በመሆኑ ተመራጭ ሆኖ በታሪካችን የነበረ የኃይል አሰላለፍም ተቀየረ።

የዲሞክራሲ ኃይሎች የመሪነቱን ቦታ ሲይዙ ፅንፈኛው ከሥልጣን ተወግዶ ዲሞክራሲያዊውን ሥርዓት ለመናድ የተቃዋሚነት ቦታ ያዘ። የኢትዮጵያ የፖለቲካ መገለጫ በዲሞክራሲና በፀረ ዲሞክራሲ ኃይሎች መካከል የትግል መድረክ ሆነ።